

Школска 2016/2017. година
 Општинско такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа
 Књижевна олимпијада
Први разред

Шифра:

1.	<p>Повежи линијама ауторе и њихова дела. Једно дело је сувишно.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">а) Доситеј Обрадовић</td> <td style="width: 50%;"><i>Житије деспота Стефана Лазаревића</i></td> </tr> <tr> <td>б) Теодосије</td> <td><i>Живот и прикљученија</i></td> </tr> <tr> <td>в) Константин Филозоф</td> <td><i>Житије Светог Симеона</i></td> </tr> <tr> <td>г) Свети Сава</td> <td><i>Житије Светог Саве</i></td> </tr> <tr> <td>д) Вук Стефановић Караџић</td> <td><i>Аутобиографија</i></td> </tr> <tr> <td></td> <td><i>Житије Ајдук Вељка Петровића</i></td> </tr> </table>	а) Доситеј Обрадовић	<i>Житије деспота Стефана Лазаревића</i>	б) Теодосије	<i>Живот и прикљученија</i>	в) Константин Филозоф	<i>Житије Светог Симеона</i>	г) Свети Сава	<i>Житије Светог Саве</i>	д) Вук Стефановић Караџић	<i>Аутобиографија</i>		<i>Житије Ајдук Вељка Петровића</i>	
а) Доситеј Обрадовић	<i>Житије деспота Стефана Лазаревића</i>													
б) Теодосије	<i>Живот и прикљученија</i>													
в) Константин Филозоф	<i>Житије Светог Симеона</i>													
г) Свети Сава	<i>Житије Светог Саве</i>													
д) Вук Стефановић Караџић	<i>Аутобиографија</i>													
	<i>Житије Ајдук Вељка Петровића</i>													
2.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак, па одреди о којој значајној књижевници је реч. Њено монашко име напиши на линији испод текста.</p> <p>Рођена је у првој половини 14. века као ћерка Војихне, господара Дrame. Удала се за деспота Угљешу Мрњавчевића. Након погибије супруга у Маричкој бици, замонашила се и прешла на двор кнеза Лазара. Помагала је кнегињи Милици у државничким пословима и образовању деце. Последње године свога живота провела је у манастиру Љубостиња. Била је прва српска песникиња. Сачувани су њени радови: „Туга за младенцем Угљешом”, „Мољење Господу Исусу Христу” и „Похвала Светом кнезу Лазару”.</p> <p>_____</p>													
3.	<p>Одреди књижевни род и врсту наведених дела. Њихове називе напиши на линијама.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; text-align: center;">Књижевни род</th> <th style="width: 50%; text-align: center;">Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>а) <i>Антигона</i>, Софокле – _____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>б) „Туга”, А. П. Чехов – _____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>в) <i>Илијада</i>, Хомер – _____</td> <td>_____</td> </tr> </tbody> </table>	Књижевни род	Књижевна врста	а) <i>Антигона</i> , Софокле – _____	_____	б) „Туга”, А. П. Чехов – _____	_____	в) <i>Илијада</i> , Хомер – _____	_____					
Књижевни род	Књижевна врста													
а) <i>Антигона</i> , Софокле – _____	_____													
б) „Туга”, А. П. Чехов – _____	_____													
в) <i>Илијада</i> , Хомер – _____	_____													
4.	<p>Подвуци називе прича у којима је Андреас Сам књижевни лик.</p> <p>„Прича од које се црвени”, „Вереници”, „Прича о детињству”, „Дечак и пас”, „Ноћ и магла”, „Прича о печуркама”, „Прича о дечаку и Месецу”, „Бескрајна прича”</p>													
5.	<p>У наведеном низу подвуци назив књижевне посланице написане 1409. године.</p> <p style="text-align: center;"><i>Посланица оцу Спиридону, Похвала Светом кнезу Лазару,</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Номоканон, Слово љубве, Мирослављево јеванђеље.</i></p>													

6.	<p>Сети се народне приповетке „Дјевојка бржа од коња”, па хронолошки поређај следеће исказе стављањем бројева од 1 до 6 испред наведених реченица.</p> <p>_____ „Она пусти глас по свијету да ће у тај и тај дан, на томе и на томе мјесту бити тркија, па који је младић на коњу претече да ће бити његова.”</p> <p>_____ „Онда је он ухвати, те за се на коња врже, и преплива на сухо, па се упуту једном планином дома.”</p> <p>_____ „Била је некака ђевојка која није рођена од оца и мајке, него је начиниле виле од снџега извађене из јаме бездање према сунцу Илијнскоме.”</p> <p>_____ „Те тако кад ђевојка руком о руку пласну, сви потекоше у један трен.”</p> <p>_____ „Али кад дође у највисочију планину, обазре се, кад ли му ђевојке нема.”</p> <p>_____ „Кад она извади једну длаку из главе те баци и они исти час узрасте страшна гора да не знадоше просци ђе ће ни куд ће.”</p>	
7.	<p>На линијама испред објашњења појмова напиши број назива појма на који се то објашњење односи. Један назив појма је сувишан.</p> <p>1. ИНИЦИЈАЛ, 2. ПОХВАЛА, 3. АЛУЗИЈА, 4. КАТАРЗА</p> <p>а) _____ Краћи или дужи реторички и песнички текст са изразито лирским обележјем. У њему се слави врлина свеца или неке друге историјске личности и на тај начин утврђује његов култ.</p> <p>б) _____ Посредно упућивање на неки познати догађај из митологије, друштвену, историјску или политичку ситуацију, књижевни лик или дело.</p> <p>в) _____ Истакнуто и украшено слово на почетку текста, поглавља или важније текстуалне целине у средњовековној рукописној књизи.</p>	
8.	<p>На основу понуђеног описа препознај о ком је књижевном термину реч, па његов назив напиши на линији.</p> <p>Песнички облик у коме почетна слова стиха (строфе, односно пасуса у прозном тексту), читана једно за другим, дају посвету, назив дела или име писца. Српскословенски назив је <i>крајегранесије</i>.</p> <p>_____</p>	
9.	<p>На основу понуђених кратких описа, на линијама напиши имена знаменитих јунака античке књижевности.</p> <p>а) Рођен је из брака смртног човека Пелеја и морске богиње Тетиде. Био је краљ Мирмидонаца и највећи ахејски јунак у Тројанском рату.</p> <p>а) _____</p> <p>б) Кћи тебанског краља Еетиона, Хекторова жена и Астријанактова мајка. Један од најлепших и најплеменитијих женских ликова у <i>Илијади</i>.</p> <p>б) _____</p>	

10.	<p>Повежи имена књижевних ликова и називе дела у којима се они појављују, тако што ћеш број који се налази испред имена јунака, написати на линији испред наслова дела. Име једног јунака је сувишно.</p> <p>1. Енкиду _____ „Туга” 2. Хектор _____ <i>Еп о Гилгамешу</i> 3. Југ Богдан _____ <i>Антигона</i> 4. Митар _____ „Бановић Страхиња” 5. Јона _____ <i>Илијада</i> 6. Исмена _____</p>	
11.	<p>Допуни реченицу правилно написаним одговорима. _____ награду за књижевност добио је знаменити српски писац (назив књижевне награде) Иво Андрић _____ . године.</p>	
12.	<p>Подвучи називе стилских фигура које откриваш у наведеним стиховима. „Све је шумно, сјајно; и лије из грања Светлост, као падање неке беле кише; Маслинова шума у даљини сања...”</p> <p>ГРАДАЦИЈА, ЕПИТЕТ, АПОСТРОФА, ПЕРСОНИФИКАЦИЈА, ПОРЕЂЕЊЕ</p>	
13.	<p>Заокружи слова испред оних мотива који имају улогу покретача радње (<i>динамички мотиви</i>) у народној епској песми „Бановић Страхиња”.</p> <p>а) Бановић Страхиња напушта двор, б) опис Страхињића Бана, в) јунаков боравак у тазбини, г) стари дервиш прича о робовању, д) љуба помаже отмичару</p>	
14.	<p>Повежи речи из леве колоне са њиховим значењем из десне колоне, тако што ћеш на линији поред сваке речи написати број који се односи на објашњење те речи. Једно објашњење је сувишно.</p> <p>а) дијак _____ 1. животопис светаца или владара; биографија б) јутрење _____ 2. добра и радосна вест о доласку Божјег царства в) житије _____ 3. писар на двору средњовековног владара или властелина г) беседа _____ 4. јутарња молитва (богослужење) у цркви . 5. црквена проповед; говор пред већим скупом људи у свечаним . приликама</p>	
15.	<p>Напиши назив епске народне песме у којој је антагониста Муса Кесеџија.</p> <p>_____</p>	

Решења за I разред гимназија и средњих стручних школа		Напомена:								
Општинско такмичење										
1.	а) Доситеј Обрадовић – <i>Живот и прикљученија</i> б) Теодосије – <i>Житије Светог Саве</i> в) Константин Филозоф – <i>Житије деспота Стефана Лазаревића</i> г) Свети Сава – <i>Житије Светог Симеона</i> д) Вук Стефановић Караџић – <i>Житије Ајдук Вељка Петровића</i>	Један, два и три тачна одговора – 0 бодова. Четири и пет тачних одговора – 1 бод.								
2.	Јефимија	1 бод								
3.	<table border="0"> <tr> <td>Књижевни род</td> <td>Књижевна врста</td> </tr> <tr> <td>а) драма (драмски)</td> <td>трагедија</td> </tr> <tr> <td>б) епика (епски)</td> <td>новела</td> </tr> <tr> <td>в) епика (епски)</td> <td>еп</td> </tr> </table>	Књижевни род	Књижевна врста	а) драма (драмски)	трагедија	б) епика (епски)	новела	в) епика (епски)	еп	Један, два, три и четири тачна одговора – 0 бодова. Пет и шест тачних одговора – 1 бод.
Књижевни род	Књижевна врста									
а) драма (драмски)	трагедија									
б) епика (епски)	новела									
в) епика (епски)	еп									
4.	„Прича од које се црвени”, „Вереници”, „Дечак и пас”, „Прича о печуркама”	1 бод (Уколико ученик подвуче и неодговарајући наслов дела – одговор се не признаје.)								
5.	<u>Слово љубве</u>	1 бод								
6.	2 5 1 3 6 4	1 бод								
7.	а) 2. б) 3. в) 1.	1 бод								
8.	акростих	1 бод								
9.	а) Ахилеј (Ахил) б) Андромаха	1 бод								

10.	5. Јона – „Туга” 1. Енкиду – <i>Еп о Гилгамешу</i> 6. Исмена – <i>Антигона</i> 3. Југ Богдан – „Бановић Страхиња” 2. Хектор – <i>Илијада</i>	Један, два и три тачна одговора – 0 бодова. Четири и пет тачних одговора – 1 бод.
11.	<u>Нобелову</u> награду за књижевност добио је знаменити српски писац Иво Андрић 1961. године.	1 бод
12.	<u>ЕПИТЕТ, ПЕРСОНИФИКАЦИЈА, ПОРЕЂЕЊЕ</u>	1 бод
13.	а) Бановић Страхиња напушта двор д) љуба помаже отмичару	1 бод
14.	а) дијак <u>3.</u> б) јутрење <u>4.</u> в) житије <u>1.</u> г) беседа <u>5.</u>	1 бод
15.	„Марко Краљевић и Муса Кесеџија”	1 бод
16.	в) Београд – Стефан Лазаревић	1 бод
17.	а), в), д)	1 бод
18.	„ <u>Треба коња обићи</u> ”	1 бод (Уколико ученик подвуче и неодговарајући део текста – одговор се не признаје.)
19.	То је <u>митолошка</u> песма.	1 бод
20.	а) „Јеванђеље по Матеју”, б) „Нови завет” („Нови завјет”)	1 бод